

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoPom/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6216898516
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6216898516.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. C., narodená XX.XX.XXXX, toho času u otca, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo H. L., dieťa matky: F. C., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B. D. XXX a otca: H. C., narodený XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W., H. XXX/XX, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš číslo konania 7PPOm/1/2016-7 zo dňa 15.04.2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd vyhovel návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo H. L. a predbežným opatrením dočasne zveril maloletú H. C., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca H. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., H. XXX/XX. Okresný súd nariadil predbežné opatrenie podľa ustanovenia § 75a ods. 1 a v spojení s ustanovením § 76 ods. 4 O.s.p. V odôvodnení uznesenia súd uviedol, že sa plne stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pričom zdôraznil, že predbežné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb, pretože nejde o konečné rozhodnutie a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Súd však považoval za nesporné, že v danom prípade bolo potrebné nariadiť predbežné opatrenie, keďže bolo nevyhnutné dočasne zabezpečiť ochranu práv maloletého dieťaťa a jeho záujmom, ktoré sú v konaniach starostlivosti o maloleté deti prioritné. Súd považoval z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia za osvedčené bezprostredné ohrozenie priaznivého vývoja maloletého dieťaťa a jeho zdravia s prihliadnutím na konanie matky, pričom takáto ujma naďalej hrozí.

Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa. Namieťa, že v konaní došlo k vadám, lebo nebol prešetrený tento prípad zo strany sociálneho úradu, a to nie kvôli matke, ale kvôli otcovi sa stala situácia vážna, v dôsledku jeho klamstiev. Matka uviedla, že dcéra je psychicky zrútená od toho času, ako bola inzultovaná otcom a jeho kamarátkou minulý rok a vyvrcholilo to 31. júla 2015, pričom maloletá bola vypočutá aj na polícii a na sociálnom úrade a dodnes nie je vyjasnené, čo sa vlastne stalo. Matka žiadala od začiatku, aby bola vyšetrená detským psychológom, prípadne psychiatrom. Na sociálnom úrade ju odmietli a matka sa domnieva, že vedúci, ktorý má na starosti tento prípad, je zaujatý a radí jej bývalému manželovi. Dodnes nebolo prešetrené, v akom prostredí H. žije a vyrastá úplne bez výchovy otca. Podľa tvrdenia matky otcovi maloletej išlo len o zrušenie výživného. Otec podľa tvrdenia matky klame dcéru, vykrúti skutočnosti aby to znelo tak, že je zlá matka a aby bola H. zmätená, aby nevedela rozoznať, kto jej chce dobre. Bývalý manžel chce oddeliť dcéru od každého z rodiny v ktorej vyrástla, snaží sa ju obrátiť proti matke, aby sa pomstil, aby ju mohol obviňovať. Matka uvádza, že dcéra sa k nej nechce vrátiť a má obavy, že jej otec ublíži, pretože podľa tvrdenia matky je neliečený E., dcéra nevie rozoznať kto jej chce dobre. Matka uvádza, že pokiaľ aj bola k nej prísnejšia, nie kvôli maličkostiam, ale pre to, že začala robiť na internete

neslušné veci a zablokovala telefón, aby sa k nemu matka nemohla dostať a otec ju v tom podporil. Matka uviedla v odvolaní, že ona chce dcére len dobre, je bezradná, urobila by všetko, len nechce „tej XX ročnej“ ublížiť, lebo je psychicky narušená, aby nemala ešte viac pocity hanby, chce jej pomôcť, nevie ako, ale strašne rýchlo, má obavy, že už aj teraz je neskoro. Aj matka „sa z toho zničila“, má Y. Q. od stresu. Dcéra je veľmi zmenená, odkedy ju skúšal vychovávať otec a to takým spôsobom, že všetko jej dovolil a ona sa stala neovládateľná. Matka tvrdí, že dieťa nie je u otca v bezpečí a chce, aby dcéra bola čím skôr v bezpečí, a to u nej. Odkedy je dcéra u otca, matka sa dozvedela od susedov a švagrinej, že dcéra sa hneď na druhý deň bicyklovala po dedine na nebezpečných miestach, je bez dozoru, nechodila do školy, kým bola vypísaná detským lekárom a otec chodil do roboty. V závere odvolania matka uviedla, že „nechce vychovávať dcéru aby sa už teraz predávala chlapcom a XX ročná rodila alebo drogovala, lebo od otca doteraz dostala všetko“, učil ju aby matku klamala, aby mala svoje súkromie, je to pre matku „neznesiteľné“.

Vyjadrenie k odvolaniu matky podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 O.s.p., predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa ustanovenia § 75a ods. 1 O.s.p., ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd bez návrhu alebo na návrh orgánu povereného výkonom sociálnoprávnej ochrany a prevencie podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

V zmysle ustanovenia § 75a odseku 4 O.s.p., predbežné opatrenie podľa odseku 1 trvá najmenej počas troch mesiacov od jeho vykonateľnosti; ak bolo pred uplynutím tejto lehoty začaté konanie vo veci samej, predbežné opatrenie trvá a zanikne, len čo je rozhodnutie vo veci samej vykonateľné.

Návrhom osobne podaným na Okresnom súde Veľký Krtíš dňa 14.04.2016 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo H. L. iadal príslušný súd o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bolo maloleté dieťa H. C. predbežne dočasne zverené do starostlivosti otca H. C. a to v dôsledku vyhrotenej rodinnej situácie v domácnosti matky, ktorej bola maloletá po rozvoze rodičov zverená do osobnej starostlivosti. Dňa 11.04.2016 došlo k incidentu, kedy matka maloletú zbila, kričala na ňu a trhala jej vlasy, pričom toto konanie matky maloletú veľmi vystrašilo. Inzultácii predchádzalo odmietnutie dieťaťa odblokovať telefón, aby ho matka mohla skontrolovať. Matka pokračovala v bití a kriku približne 20 minút, pričom jej ďalšiemu konaniu zabránil vstup E. G. do miestnosti, ktorá zabránila matke v bití maloletej H.. Po skončení vyučovania maloletá volala otcovi, ktorý následne dieťa doviezol na ošetrenie k lekárovi a zároveň podal na matku trestné oznámenie. Dieťa si vzal do svojej domácnosti a od tej doby zabezpečuje opateru maloletej. Ako listinný dôkaz bola k návrhu pripojená lekárska správa zo dňa 11.04.2016 a zo dňa 13.04.2016 (č. I. 3 spisu) a potvrdenie Okresného riaditeľstva PZ vo Veľkom Krtíši o tom, že dňa 11.04.2016 o 17.30 hod. podal otec oznámenie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (č. I. 4 spisu). Súčasne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo H. L. v návrhu uviedol, že sa už vedie na Okresnom súde Veľký Krtíš konanie o zmenu umiestnenia maloletej do starostlivosti otca, toto konanie je vedené pod sp. zn. 11P/45/2015.

Je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutím o predbežnom opatrení nemožno vopred nahrádzať, ani vopred prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Účelom a sledovaným cieľom predbežného opatrenia je dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania do doby, pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej a to za predpokladu, že súd má v nevyhnutnej miere postačujúcej pre účely predbežnej úpravy pomerov osvedčené skutočnosti, ktoré relevantne odôvodňujú jeho vydanie a poukazujú na naliehavosť a nutnosť dočasne upraviť pomery ešte pred rozhodnutím vo veci samej. Obzvlášť je potrebné citlivo a zodpovedne skúmať všetky podmienky na jeho vydanie v konaniach, týkajúcich sa pomerov maloletých detí. Vzhľadom na závažnosť právnych následkov, ktoré zákon s nariadením predbežného opatrenia spája a skutočnosť, že zasahuje podstatným spôsobom do rodičovského práva druhého účastníka konania a je

spôsobilé výrazne ho obmedziť ešte pred samotným meritórnym rozhodnutím, je nevyhnutné, aby súdy zodpovedne a s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu zvažovali opodstatnenosť a nevyhnutnosť takéhoto zásadu do subjektívneho práva nielen rodiča, no aj dieťaťa. V konaniach, upravujúcich práva a povinnosti k maloletému dieťaťu, súdu vyplýva zo zákona, no i z početných medzinárodných dokumentov, ktorými je Slovenská republika viazaná, povinnosť dôsledne rešpektovať, chrániť a v prvom rade prihliadať na záujmy maloletého dieťaťa.

Odvolačný súd po preskúmaní spisového materiálu a po oboznámení sa s dôvodmi odvolania sa stotožňuje so záverom prijatým súdom prvého stupňa o dôvodnosti dočasnej úpravy pomerov ohľadom maloletej H. na čas do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 11P/45/2015. Vzhľadom na závažné skutočnosti uvádzané v návrhu sa nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa maloleté dieťa dočasne zverí do osobnej opatery otca, sa takéto dočasné opatrenie javí ako účelné a opodstatnené. Odvolačný súd z hľadiska vecnej správnosti odvolaním napadnutého uznesenia nepovažuje za zásadnú odvolaciu námietku matky, vytykajúcu súdu, že súd pred nariadením predbežného opatrenia nedostatočne (podľa názoru matky) skúmal skutkový stav. Odvolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie ustanovenia § 75 ods. 6 a 8 O.s.p., podľa ktorého súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Za predpokladu zistenia potreby nariadenia predbežného opatrenia súd spravidla ani nemá dostatočný priestor na to, aby vykonal rozsiahlejšie dokazovanie. Súd v danom prípade bol navyše viazaný i lehotou vyplývajúcou z ustanovenia § 75 ods. 5 veta posledná O.s.p., „ak súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a, rozhodne najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu.“ Odvolačný súd pritom zdôrazňuje, že predbežné opatrenie má len dočasný charakter, preukázanie opodstatnenosti tvrdení účastníkov konania a vysporiadanie sa so všetkými ich argumentmi bude predmetom konania vo veci samej tak, aby súd bol oprávnený skonštatovať, ktorý z rodičov je spôsobilejší z hľadiska dlhodobej perspektívy riadne sa o maloleté dieťa postarať tak, aby boli rešpektované a hájené záujmy v prvom rade maloletého dieťaťa a nebol ohrozený všestranný vývoj a zdravie maloletej H.. V konaní o nariadenie predbežného opatrenia, vzhľadom na jeho charakter a záujem, ktorý sa týmto procesným inštitútom sleduje- poskytnutie okamžitej a promptnej ochrany v prípade, ak sa preukáže nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ani nie je žiaduce vykonávať rozsiahlejšie a detailnejšie dokazovanie, najmä výsluchom účastníkov a tým aj ich osobnou konfrontáciou. Okresný súd pri jeho nariadení vychádzal z dostatočne hodnoverných a relevantných listinných dôkazov (lekárskych správ a potvrdení o podaní podnetu na začatie priestupkového konania), keďže predbežné opatrenie nenahrádza meritórne rozhodnutie a ani miera dokazovania nie je postavená na úroveň dokazovania potrebného na rozhodnutie vo veci samej. Takýto postup súdu však nemožno vytknúť jednak vzhľadom na osobitnú úpravu procesného postupu súdu vzhľadom na zákonnú dikciu ustanovenia § 75 ods. 8 O.s.p., ako aj vzhľadom na už konštatovaný obmedzený časový priestor pre rozhodnutie súdu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (§ 75 ods. 5 veta posledná O.s.p.). V neposlednom rade však je nutné podotknúť, že z hľadiska nutnosti ochrany práv a záujmov maloletého dieťaťa je v tomto štádiu konania relevantná závažnosť už i samotných, hoci jednostranných, tvrdení, že je podozrenie, že je dieťa vystavené v domácnosti matky riziku psychickému a fyzickému útoku. Prípadné preukázanie agresívneho, nevhodného správania sa, až na hranici ohrozovania zdravého psychického, emocionálneho a fyzického vývoja dieťaťa až neskôr, v priebehu konania vo veci samej, by s veľkou pravdepodobnosťou mohlo mať už v tom čase vážnejšie a ťažšie odstrániteľné následky na psychickom i fyzickom zdraví dieťaťa. Táto skutočnosť dáva súdu oprávnenie i povinnosť obhajovať záujmy maloletého dieťaťa a chrániť jeho zdravý vývoj už preventívne, bez potreby v tomto štádiu konania jednoznačne preukázať pravdivosť vyskytujúcich sa závažných tvrdení o agresívnom a nevhodnom správaní sa matky k dieťaťu v dôsledku nezvládnutých vyhrotených situácií a vzájomných nedorozumení. Naproti tomu matka v odvolaní nespochybnila žiadnou zásadnou skutočnosťou spôsobilosť otca riadne sa o maloletú dočasne, do meritórneho rozhodnutia súdu postarať, pričom v domácnosti matky existuje reálna či hypotetická hrozba ujmy na zdraví dieťaťa, ktorej reálnosť je podložená aj listinnými dôkazmi - lekárskymi správami o ošetrovaní dieťaťa po útoku matky. Je preto za súčasného stavu z hľadiska zabezpečenia ochrany dieťaťa vhodnejšie, aby bolo dieťa dočasne odňaté z osobnej starostlivosti matky. V neposlednom rade, obaja rodičia by si mali uvedomiť, že by malo byť predovšetkým ich záujmom, aby sa situácia ohľadom maloletej H. upokojila a ich maloleté dieťa nebolo vystavené stresujúcim faktorom, majúcim negatívny vplyv na jeho emocionálny a duševný vývoj.

Odvolačný súd konštatuje, že v súčasnosti je nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa maloletá H. dočasne zverí do výchovy a opatery otca, plne opodstatnené a je v záujme maloletej. Z vyššie uvedených

dôvodov potom odvolací súd napadnuté uznesenie prvostupňového súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil s tým, že predbežné opatrenie je v súlade s ustanovením § 75a ods. 4 O.s.p. účinné do vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 11P/45/2015.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.